Sbírka soudních rozhodnutí

USNESENÍ PŘEDSEDY SOUDNÍHO DVORA

10. března 2023 *

„Kasační opravný prostředek – Vedlejší účastenství – Článek 40 druhý pododstavec statutu Soudního dvora Evropské unie. – Zájem na rozhodnutí sporu – Hospodářská soutěž – Spojování podniků – Trh farmaceutického průmyslu – Rozhodnutí Evropské komise o přezkoumání spojení podniků postoupeného orgánem pro hospodářskou soutěž členského státu – Rozhodnutí Komise, kterým se připouští, aby se ostatní členské státy připojily k původní žádosti o postoupení případu – Profesní sdružení, které nezastupuje dotčené odvětví – Zamítnutí“

Ve věci C-625/22 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 30. září 2022,

Grail LLC, se sídlem v Menlo Parku, (Spojené státy), zástupci: A. Giraud, avocat, J. M. Jiménez-Laiglesia Oñate, abogado, D. Little, solicitor, J. Ruiz Calzado, abogado, a S. Troch, advocaat,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek,

další účastnice řízení:

Illumina, Inc., se sídlem v San Diegu (Spojené státy), zástupci: D. Beard, BL, J. Blanco, abogada, B. Cullen, BL, F. González Díaz, abogado, J. Holmes, barrister, G. Rizza a M. Siragusa, avvocati,

žalobkyně v prvním stupni,

Evropská komise, zástupci: G. Conte, N. Khan, a C. Urraca Caviedes, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

Řecká republika,

Francouzská republika, zástupci: T. Stéhelin a N. Vincent, jako zmocněnci,

Nizozemské království, zástupci: M. K. Bulterman a P. P. Huurnink, jako zmocněnkyně,

Kontrolní úřad ESVO, zástupci: C. Simpson, M. Sánchez Rydelski a M.-M. Joséphidès, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: angličtina.

vedlejší účastníci řízení v prvním stupni,

PŘEDSEDA SOUDNÍHO DVORA,

s ohledem na návrh soudce zpravodaje N. Wahla,

po vyslechnutí generálního advokáta N. Emiliou,

vydává toto

Usnesení

1 Svým kasačním opravným prostředkem se společnost Grail, LLC domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 13. července 2022, Illumina v. Komise (T-227/21, EU:T:2022:447, dále jen „napadený rozsudek“), kterým Tribunál zamítl žalobu znějící na zrušení zaprvé rozhodnutí Komise C(2021) 2847 final ze dne 19. dubna 2021, kterým bylo vyhověno žádosti francouzského Úřadu pro hospodářskou soutěž směřující k přezkoumání spojení podniků týkající se získání výlučné kontroly nad společností Grail, Inc. společností Illumina, Inc. (věc COMP/M.10188 – Illumina/Grail), zadruhé rozhodnutí Komise C(2021) 2848 final, C(2021) 2849 final, C(2021) 2851 final, C(2021) 2854 final a C(2021) 2855 final ze dne 19. dubna 2021, kterými bylo vyhověno žádostem řeckého, belgického, norského, islandského a nizozemského úřadu pro hospodářskou soutěž o připojení se k této žádosti o postoupení případu, a zatřetí dopisu Komise ze dne 11. března 2021, kterým byly společnosti Illumina a Grail informovány o uvedené žádosti o postoupení případu.

2 Podáními došlými kanceláři Soudního dvora dne 9. ledna 2023 požádaly Association Française des Juristes d’Entreprise (Francouzské sdružení podnikových právníků, dále jen „AFJE“) a European Company Lawyers Association (Evropské sdružení podnikových právníků, dále jen „ECLA“) na základě čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, jakož i článků 130 a 190 jednacího řádu Soudního dvora, aby jim bylo povoleno vedlejší účastenství v projednávané věci na podporu návrhových žádání společnosti Grail.

3 Poté, co vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora doručil účastníkům řízení v souladu s čl. 131 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora, který se použije na řízení o kasačním opravném prostředku na základě čl. 190 odst. 1 tohoto jednacího řádu, návrhy na vstup vedlejšího účastníka do řízení podané sdruženími AFJE a ECLA, předložily společnosti Illumina, Grail a Komise ve stanovené lhůtě svá vyjádření k těmto návrhům.

4 Společnosti Illumina a Grail sice uvádějí, že s těmito návrhy na vstup vedlejšího účastníka do řízení souhlasí, avšak Komise navrhla, aby byly tyto žádosti odmítnuty.

K návrhům na vstup vedlejšího účastníka do řízení

5 Podle čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie má každá osoba, která prokáže zájem na rozhodnutí sporu předloženého Soudnímu dvoru, kromě sporu mezi členskými státy, sporu mezi orgány Evropské unie nebo sporu mezi těmito státy na jedné straně a uvedenými orgány na straně druhé, právo vstoupit do tohoto sporu.

6 Podle ustálené judikatury musí být pojem „zájem na rozhodnutí sporu“ ve smyslu tohoto ustanovení vymezován z hlediska předmětu sporu a je nutno ho chápat jako přímý a trvající zájem na tom, jak bude rozhodnuto o samotných návrhových žádáních, a nikoli jako zájem ve vztahu k uplatňovaným důvodům či argumentům. Výraz „rozhodnutí sporu“ totiž odkazuje na navrhované konečné rozhodnutí tak, jak by bylo uvedeno ve výroku rozsudku, který bude vydán (usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 7. února 2019, Bayer CropScience a Bayer v. Komise, C-499/18 P, nezveřejněné, EU:C:2019:107, bod 5 a citovaná judikatura).

7 V tomto ohledu je třeba zejména ověřit, zda se napadený akt bezprostředně dotýká osoby podávající návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastník a zda je zájem této osoby na rozhodnutí sporu jistý. Zájem na rozhodnutí sporu lze v zásadě považovat za dostatečně bezprostřední pouze v rozsahu, v němž je toto rozhodnutí způsobilé změnit právní postavení osoby podávající návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastník (usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 27. února 2019, Uniwersytet Wrocławski a Polsko v. REA, C-515/17 P a C-561/17 P, nezveřejněné, EU:C:2019:174, bod 8 a citovaná judikatura).

8 Z ustálené judikatury však rovněž vyplývá, že reprezentativnímu profesnímu sdružení, jehož cílem je ochrana zájmů jeho členů, může být povoleno vedlejší účastenství, pokud spor nastoluje zásadní otázky, které se mohou dotknout uvedených zájmů (usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 1. října 2019, Komise v. Ville de Paris a další, C-179/19 P, EU:C:2019:836, nezveřejněné, bod 7, jakož i ze dne 1. září 2022, Google a Alphabet v. Komise, EU:C:2022:667, nezveřejněné, C-48/22 P, bod 7, jakož i citovaná judikatura). Požadavek, aby takové sdružení mělo bezprostřední a trvající zájem na rozhodnutí sporu, musí být tudíž považován za splněný, pokud toto sdružení prokáže, že se v takové situaci nachází, a to bez ohledu na to, zda v důsledku rozhodnutí sporu může být změněno právní postavení sdružení jako takového.

9 Takový široký výklad práva vstoupit do řízení jako vedlejší účastník ve prospěch reprezentativních profesních sdružení má totiž umožnit lepší posouzení kontextu, do kterého jsou zasazeny věci předložené unijnímu soudu, přičemž zamezuje velkému množství individuálních žádostí o vedlejších účastenství, které by ohrožovaly účinnost a řádný průběh řízení [v tomto smyslu viz usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 17. června 1997, National Power a PowerGen v. Komise, C-151/97 P(I) a C-157/97 P(I), EU:C:1997:307, bod 66, a ze dne 1. října 2019, Komise v. Komise v. Ville de Paris a další, C-179/19 P, EU:C:2019:836, nezveřejněné, bod 12]. Na rozdíl od fyzických a právnických osob jednajících na vlastní účet mohou reprezentativní profesní sdružení požadovat vstup do řízení v postavení vedlejšího účastníka ve sporu předloženém Soudnímu dvoru nikoliv za účelem ochrany individuálních zájmů, nýbrž za účelem ochrany kolektivních zájmů svých členů. Vedlejší účastenství takového sdružení nabízí celkový pohled na tyto kolektivní zájmy, jichž se dotýká zásadní otázka, na níž závisí řešení sporu, a umožňuje tak Soudnímu dvoru lépe posoudit kontext, do něhož je zasazena věc, která je mu předložena.

10 V souladu s judikaturou připomenutou v bodě 8 tohoto usnesení, a zejména jak vyplývá z judikatury Tribunálu (viz usnesení předsedy třetího rozšířeného senátu Tribunálu ze dne 6. října 2021, Illumina v. Komise, T-227/21, EU:T:2021:672, bod 24 a citovaná judikatura), sdružení může být umožněno vstoupit do řízení v postavení vedlejšího účastníka, pokud zaprvé zastupuje významný počet podniků působících v dotčeném odvětví, zadruhé jeho účelem je ochrana zájmů jeho členů a zatřetí může věc vyvolávat zásadní otázky ovlivňující fungování dotčeného odvětví, a tedy začtvrté zájmy jeho členů mohou být významně dotčeny rozsudkem, který má být vydán.

11 Právě s ohledem na tyto podmínky, jejichž splnění je třeba potvrdit, je třeba zkoumat opodstatněnost návrhů na vstup vedlejšího účastníka do řízení podaných sdruženími AFJE a ECLA.

12 Na podporu svých návrhů AFJE a ECLA zaprvé tvrdí, že zastupují významný počet členů působících v hospodářském odvětví, jehož se týká dotčené spojení v projednávané věci. AFJE podle nich zastupuje celou obci podnikových právníků působící ve Francii a pokrývá všechna odvětví francouzského hospodářství. ECLA je podle navrhovatelek zastřešující organizací pro 22 evropských sdružení podnikových právníků, a zastupuje tak společné zájmy sdružení podnikových právníků působících ve všech odvětvích evropského hospodářství. Zadruhé sdružení AFJE a ECLA, jejichž cílem je prosazovat dodržování zásad právního státu a právní jistoty v Evropě, jsou pověřena hájením a ochranou zájmů svých členů. Zatřetí projednávaná věc vyvolává podle navrhovatelek zásadní otázky, jež se týkají výkladu článku 22 nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. 2004, L 24, s. 1; Zvl. vyd. 05/04, s. 3), který má podle nich dopad pro řadu právních operací v různých hospodářských odvětvích. Začtvrté podle navrhovatelek by zájmy, které zastupují sdružení AFJE a ECLA, mohly být rozhodnutím o kasačním opravném prostředku významně dotčeny. Podnikoví právníci by podle navrhovatelek měli mít zejména ve vztahu ke spojování podniků možnost zavádět jasné a předvídatelné postupy, aby se zabránilo tomu, že by se podniky, které je zaměstnávají, dostávaly do obtíží způsobovaných regulačním orgánem, kterému přísluší kontrola takových operací, nebo by byly nuceny přerušit operaci, která již byla zahájena, či dokonce dokončena.

13 Tato argumentace nicméně neumožňuje těmto návrhům na vstup vedlejšího účastníka do řízení vyhovět.

14 Zaprvé AFJE a ECLA neprokázaly, že by jejich zájmy nebo zájmy jejich členů byly rozhodnutím projednávaného sporu dotčeny ve smyslu judikatury uvedené v bodech 6 a 7 tohoto usnesení. Vzhledem k tomu, že tato sdružení ani jejich členové nejsou spojením, které je předmětem projednávané věci, dotčeni, což ostatně ani netvrdí, nemůže mít výrok rozsudku na jejich právní postavení žádný přímý a skutečný účinek.

15 Zadruhé AFJE a ECLA neprokázaly, v první řadě že by v souladu se zásadami uvedenými v bodě 10 tohoto usnesení zastupovaly významný počet podniků působících v odvětví dotčeném spojením, které je předmětem projednávané věci, ve druhé řadě že by uvedené spojení mohlo vyvolávat zásadní otázky ovlivňující fungování tohoto odvětví a ve třetí řadě že by zájmy jejich členů mohly být významně dotčeny rozsudkem, který má být vydán.

16 Je totiž třeba poznamenat, že se spojení dotčené v projednávané věci týká odvětví krevních rozborů prováděných za účelem včasného odhalení rakoviny, při nichž se využívá nová generace sekvenování genomu (next generation sequencing, sekvenování další generace, nazvané „NGS“), a obecně farmaceutického odvětví či odvětví zdravotnických prostředků.

17 V tomto ohledu je třeba uvést, že i když – jak vyplývá z judikatury citované v bodě 9 tohoto usnesení – cílem širokého výkladu práva reprezentativních profesních sdružení vstoupit do řízení jako vedlejší účastník je umožnit lepší posouzení kontextu, v němž jsou zasazeny věci předložené unijnímu soudu, přičemž uvedený výklad zamezuje velkému množství individuálních žádostí o vedlejší účastenství, které by ohrožovaly účinnost a řádný průběh řízení, jeho cílem není, aby umožňoval vstup do řízení jako vedlejší účastník nereprezentativním sdružením, jež mají pouze nepřímý a hypotetický zájem na rozhodnutí sporu.

18 Pokud by Soudní dvůr připustil, že sdružení zastupující podnikové právníky může vstoupit do takového řízení, jako je řízení v projednávané věci z důvodů, které uvádějí AFJE a ECLA, důsledkem by bylo, že by takové sdružení mohlo vstoupit do většiny řízení před unijními soudy týkajících se výkladu ustanovení unijního práva v oblasti hospodářské soutěže, neboť by v takových řízeních bylo vždy možné uplatnit obdobné důvody.

19 S ohledem na výše uvedené je tedy třeba dospět k závěru, že bez ohledu na to, zda AFJE a ECLA představují reprezentativní profesní sdružení a zda jejich předmět činnosti zahrnuje ochranu zájmů jejich členů, uvedená sdružení neprokázala zájem na rozhodnutí sporu ve smyslu čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie. V důsledku toho musí být jejich návrhy na vstup vedlejšího účastníka do řízení zamítnuty.

20 Tento závěr není zpochybněn skutečností, že unijní soudy v některých věcech povolily vstoupit do řízení jako vedlejší účastník profesním sdružením zastupujících advokáty a právní poradce, neboť se dané věci týkaly zásadních otázek, které mohly ovlivnit zájmy jejich členů. V tomto ohledu je třeba zejména uvést, že právní otázka vznesená ve věci, v níž bylo vydáno usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 5. července 2018, Uniwersytet Wrocławski a Polsko v. REA (C-515/17 P a C-561/17 P, nezveřejněné, EU:C:2018:553), se týkala dodržení podmínky nezávislosti vyžadované v případě právního zastoupení účastníka řízení právním zástupcem před unijními soudy, který se nachází v závazkovém vztahu s touto stranou na základě občanskoprávní smlouvy, která se vztahuje na služby poskytované externím vyučujícím, a tedy představuje zásadní otázku, která se může dotknout zájmů profesního sdružení zastupujícího právní poradce.

21 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že sdružení AFJE a ECLA neprokázala, že mají zájem na rozhodnutí sporu ve smyslu čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, a proto musí být návrhy na vstup vedlejšího účastníka do řízení, které tato sdružení podala, zamítnuty.

K nákladům řízení

22 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že sdružení AFJE a ECLA neměla ve věci úspěch a Komise požadovala náhradu nákladů řízení, je důvodné rozhodnout, že uvedená sdružení ponesou náklady řízení související s projednávanými návrhy na vstup vedlejšího účastníka do řízení.

Z těchto důvodů předseda Soudního dvora rozhodl takto:

1) **Návrhy na vstup vedlejšího účastníka do řízení, které předložila sdružení Association française des juristes d'entreprise (AFJE) a European Company Lawyers Association (ECLA) se zamítají.**

2) **Sdružení Association française des juristes d'entreprise (AFJE) a European Company Lawyers Association (ECLA) ponesou náklady řízení související s projednávanými návrhy na vstup vedlejšího účastníka do řízení.**

Podpisy